pärasust. Laial tänaval oli üks rätsep võtnud oma hoovi piirkonda isegi tänaval asuva avaliku kaevu ning ümbritsenud selle aiaga [25].

Enamik elumaju, mis väheste eranditega olid ühekordsed, oli küll ehitatud massiivselt kivist või vähemalt vahvärgist, kuid leidus ka igal pool, isegi turu ääres, puust maju ja hurtsikuid [26]. Kõrvalhooned olid aga suures enamikus puust. Puust katused löödi isegi kivist elumajadele. Mõnikord kasutati tulekindla katuse saavutamiseks mättaid. Ei puudunud aga isegi õlgkatused, vähemalt poola aja lõpul. Nii nõudis raad 8. juunil 1622 all-staarosta Puttkammer'ilt õlgkatuste kaotamist. Seda põhjendas ta hädaohuga, milles eelmisel nädalal olnud terve linn, nähtavasti mõne õlgkatuse põlemise tõttu [27]. All-staarosta lubas ka hoolitseda nende lammutamise eest. Võimalik on, et see ka teostus, sest oli karta linna piiramist rootslaste poolt.

Kõrvalhoonete arv oli üldiselt väga suur, sest enamik majapidamisi omas ka loomi, mitte ainult sigu ja lambaid, vaid ka lehmi ning ajuti hobuseid, kelle paigutamiseks pea igas hoovis asetsesid laudad. Samuti vajasid panipaika heinad ja põhk, nagu küttepuudki, mida kõike eriti sõjahädaohu puhkudel ohtrasti linna kokku veeti ja mis tulekardetavust märksa tõstis.

Vähemalt igal jõukamal majal oli ka oma saun ning õlle- ja viinaköök. Oli ju õlu kohvi ja tee puudumisel igapäevaseks joogiks ja tavalisemaks toiduaineks ning õlle müük kodanikkonna kindlamaks tuluallikaks. Ka põletatud viin oli levimas. Sealjuures näib nii saunadel kui õlleköökidel pahatihti puuduvat [28] korsten, ja olemasolevad olid sagedasti väga primitiivsed nagu küttekolded üldse. Kutselise korstnapühkija puudumisel pidid korstnapõlemised olema väga sagedased.

Tööstuse vähese arengu tõttu ei olnud linnas küll palju eriti tulekardetavaid käitisi, välja arvatud vahest sepikojad ja ajuti potiahjud. Kardetavam oli aga püssirohu valmistamine, mida peale üksikute kutseliste püssirohu-tegijate mõnikord harrastasid ka teised kodanikud [29].

---

[25] Rae prot. 1596 l. 168.

[26] 1601 palusid venelased endile jumalateenistuseks üht suurt puust hoonet nn. Pallast'il. Rae prot. 1601 l. 73.

[27] Rae prot. 1622 l. 261.

[28] Rae prot. 1596 l. 232.

[29] A. 1596 plahvatas püssirohu-tegijal Jorgen Möller'il valmistamise juures mõni nael püssirohtu, millest pidi tekkima suur õnnetus. Naabrite kaebuse peale keelas raad talle püssirohu valmistamise linnas, käskides seda teha eeslinnas, kus see võiks sündida hädaohutult. Möller omalt poolt tõi ette, et tema naabrid küpsetavad leiba ja pruulivad, kusjuures neil polevat aga korstnaid, vaid ainult peergudest (Lubben) katused (Rae prot. 1596 l. 232, 242, 243, 244).



Tartu III, lk. 242